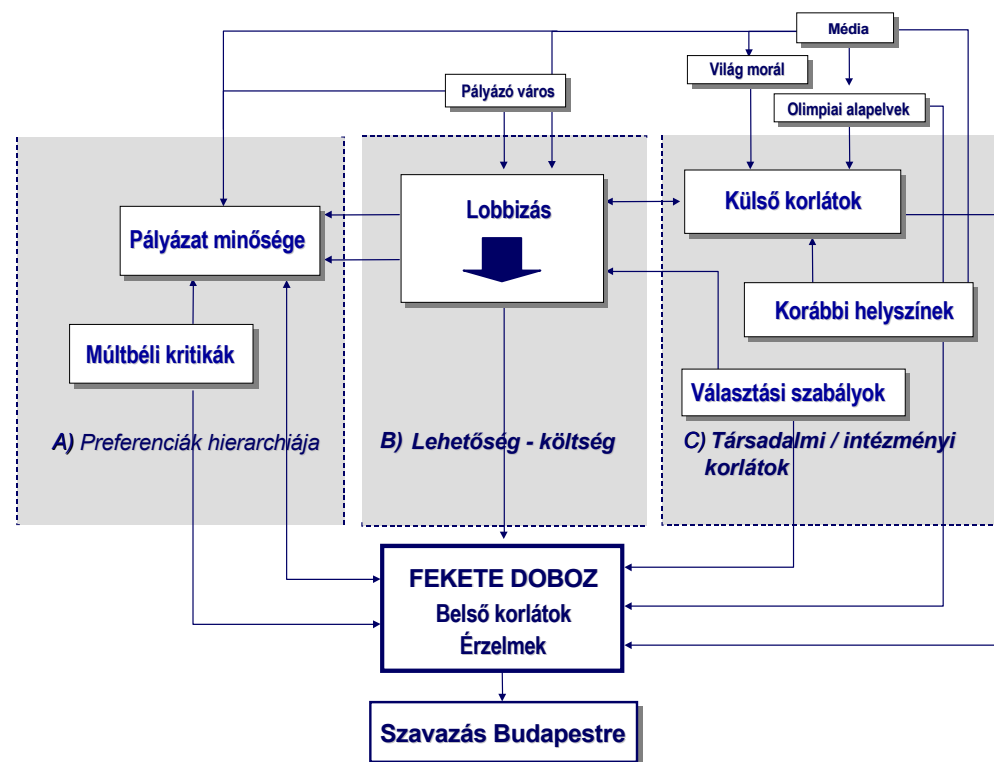

21	PÁLYÁZATI ESÉLYEK.....	2
21.1	PÁLYÁZATI ESÉLYEK ELEMZÉSE	2
21.2	A KÉRDŐÍV MINŐSÉGE	3
21.3	KORÁBBI KRITIKÁK	7
21.4	MIÉRT BUDAPEST?	8
21.5	KÜLSŐ KORLÁTOK	10
21.6	KÖVETKEZTETÉSEK.....	13

21 PÁLYÁZATI ESÉLYEK

21.1 PÁLYÁZATI ESÉLYEK ELEMZÉSE

Budapest esélyeinek elemzésekor a NOB döntési folyamatának ismertetése során már bemutatott multidimenzionális modell szempontjait alkalmaztuk és a következő területeket vizsgáltuk meg:

Preferenciák hierarchiája

- Milyen pályázatot tud Budapest benyújtani?
- Hogyan tudja kihasználni Budapest az athéni olimpiai előkészületek hiányosságait?

Lehetőség költség

- Milyen érvek szólhatnak Budapest mellett a NOB tagok szavazásakor?

Társadalmi/intézményi korlátok

- Melyik földrész a soros 2012-ben a múltbéli tendenciák alapján (geopolitikai tényezők)?
- Nyerne-e városok olimpiai rendezést az első próbálkozásra?

21.2 A KÉRDŐÍV MINŐSÉGE

**Budapest
lehetséges
kérdőívének
értékelése alapján
a város eléri a NOB
által meghatározott
6-os benchmark
értéket**

A pályázati folyamat első fordulójában a kérdőívre adott válaszok alapján szűri meg a NOB a pályázó városokat. Ez lesz az első jelentős mérföldkő egy potenciális budapesti pályázat esetében, így ebben a stádiumban az esélylatolgatást erre a szakaszra végeztük el. A kérdőív értékelési módszere bonyolult, egy speciális szoftver által támogatott matematikai módszeren alapul. Budapest esetében egy egyszerűsített értékelést alkalmaztunk, amely figyelembe veszi az egyes témák súlyozását, illetve a jövőbeni tervek esetében egy ún. megvalósíthatósági tényezőt alkalmaz. Ez alapján meghatároztunk egy intervallumot (minimum, maximum érték) minden egyes témakörre.

A pontozásnál figyelembe vettük a NOB által, a 2008-ra pályázó városokról készített elemző értékelést is, amely minden témában, mind a 10 pályázó város esetében rövid összefoglalását adja a városok által adott válaszoknak.

Az egyes témák pontozása, majd a NOB által meghatározott súlyozás alapján azok a városok, amelyek eléri a NOB által megszabott 6-os értéket – az 1-10-es skálán – kandidáló városként jutnak tovább a második fordulóra.

Az általunk készített konzervatív pontozás szerint Budapest a kérdőív 10 témakörében a következő lehetséges pontokat kaphatja. Az eredmények mindenképpen jelzésértékűek a jövőbeni megmérettetés szempontjából.

Kérdőív témái	Súlyozás	Budapest pontozása	
		Minimum	Maximum
1. Kormánytámogatás és közvélemény	1	6,8	7,6
2. Általános infrastruktúra	5	3,8	5,4
3. Sport infrastruktúra	4	5,9	8
4. Olimpiai falu	4	6,7	8,9
5. Környezeti feltételek és hatás	2	5,8	7,3
6. Szállás	5	4	5
7. Közlekedés	4	6,1	8,1
8. Biztonság	3	6	8
9. Múltbéli sportesemények tapasztalatai	2	5	6
10. Általános koncepció	3	6,5	7,5
Végső pontszám		5,5	7

Az alábbiakban ismertetjük az egyes témáknál alkalmazott fontosabb feltételezéseinket.

KORMÁNYTÁMOGATÁS ÉS KÖZVÉLEMÉNY

A pályázat beadásáról szóló pozitív döntés esetében teljes kormánytámogatással számoltunk, a szükséges pénzügyi és jogi garanciák biztosítása esetében a 10 alatti pontozásunk pedig inkább azt jelzi, hogy ennek megvalósulását a NOB kockázatosnak ítélné. Egy lehetséges közvéleménykutatás eredményét erősen megosztottnak ítéltük, így itt 6 alatti (3,8-5,4) pontszámot kapott Budapest.

ÁLTALÁNOS INFRASTRUKTÚRA

A jelenlegi közlekedési infrastruktúrát és annak teljesítményét közel átlagosnak pontoztuk, míg a Játékok idejére tervezett átlag felettinek. Az utóbbi esetében azonban alkalmaztuk egy megvalósíthatósági tényezőt is, mivel a NOB a város ismeretében azt is megpróbálja megbecsülni, hogy a tervezett beruházások megvalósulása mennyire valószínű. Ebből adódóan a végleges pontszám 6 alatti lett.

SPORT INFRASTRUKTÚRA

Az olimpiához szükséges sportlétesítmények értékelésénél figyelembe vettük a létesítmények minőségét, valamint a NOB azon

ajánlását, hogy a létesítmények lehetőség szerint az olimpiai faluhoz képest 50km-re/1 órányi távolságra legyenek. A pontozásnál eltérő súlyozással szerepelnek a már meglévő, az olimpiától függetlenül és az olimpiára tervezett sportlétesítmények. A létesítmények elhelyezkedése szempontjából a 9-10 pontos intervallumot tartottuk reálisnak Budapest esetében, hiszen a jelen tanulmányban bemutatott scenáriók szerint a vitorlázás és a labdarúgó selejtezők kivételével minden sporthelyszín teljesíti a NOB ajánlását. A minőség és a nézőtéri kapacitás a meglévő létesítmények esetében átlag alatti, míg az újonnan építendő létesítmények esetében közel maximális pontszámot adtunk. Szeretnénk hangsúlyozni, hogy a NOB értékelésekor nem elsődleges szempont, hogy milyen a meglévő, illetve a tervezett létesítmények aránya. A 2008-ra pályázó városok esetében például azok a városok jutottak tovább a második fordulóba, akik a legkevesebb már meglévő létesítményt tudták felmutatni. A végső maximális pontszám így 8 lett.

OLIMPIAI FALU

Az olimpiai falu értékelésekor a legnagyobb súllyal a falu elhelyezkedése szerepel, amelyre 6,7-8,9 pontszámú intervallumot adtunk. A legkockázatosabb tényező a falu finanszírozása lehet, bár az elmúlt olimpiák gyakorlata alapján ez általában nagymértékben magántőke finanszírozásával valósul meg.

KÖRNYEZETI FELTÉTELEK ÉS HATÁSOK

A jelenlegi környezeti feltételek esetében az az elsődleges szempont, hogy az mennyire járul hozzá a sportolók és a nézők komfortérzéséhez, míg a hatás esetében azt vizsgálja a NOB, hogy mennyire negatív, semleges vagy pozitív lehet a Játékok hatása a környezetre. Mindkét esetben átlagosnak ítéltük Budapestet. A harmadik szempont az olimpiára tervezett környezetvédelmi projektek és azok megszervezése, amely hozzájárulhat egy pozitív környezeti hatás eléréséhez a Játékok örökségként. Itt átlag feletti 7,3 maximum pontszámot kapott Budapest.

SZÁLLÁS

A NOB követelmények kielégítése céljából számításba kell venni a meglévő, a tervezett és médiafaluban rendelkezésre álló szobákat. A tervezett és a médiafalú kapacitás esetében egy megvalósíthatósági tényező alkalmazásával jelzi azt a NOB, hogy mennyire ítéli reálisnak a terveket. Figyelembe véve a meglévő szállodai szobákat, valamint feltételezve természetes és olimpiai növekedést Budapest valószínűleg tudja majd teljesíteni az elvárásokat. Probléma abból adódhat, hogy a megvalósíthatósági tényező alkalmazása miatt több szállodai szobát kell felmutatni, mint amennyit valójában meg kell építeni. Ez azt jelenti, hogy bár megvalósíthatóság szempontjából nem okoz ez majd gondot Budapest számára, de a kérdőív értékelése során ez a gyengébb területek közé tartozik majd. Eszerint az általunk adott pontszám a 4-5 pont közötti intervallumban mozog.

KÖZLEKEDÉS

Ez a téma kifejezetten a Játékok ideje alatti közlekedési viszonyokat értékeli, beleértve a repülőtér kapacitását is. Az egyes olimpiai helyszínek közötti közlekedés tekintetében (mind a teljesítményt, mind az infrastruktúrát figyelembe véve) Budapestet a 10-es skálán a 6,1-8,1 intervallummal osztályoztuk. A repülőtér kapacitásánál egy valószínűségi tényező bevezetésével átlag alatti pontszám jött ki Budapest esetében.

BIZTONSÁG

A biztonságot taglaló témakörben az értékelés célja, hogy egy lehetséges olimpia biztonsági színvonalát megbecsülje. Ehhez elsősorban a város által benyújtott információ szolgál alapul, illetve a jelenlegi biztonsági körülmények (az utcai bűnözés, a terrorizmus szintje, a biztonsági apparátus színvonala). Budapest esetében ez utóbbit átlag felettinek ítéltük, míg a benyújtott információk tartalmát és színvonalát majdnem maximálisnak feltételeztük. Így kaptuk meg a végső 6-8 pont közötti értéket.

MÚLTBÉLI SPORTESEMÉNYEK TAPASZTALATAI

Kétféle sportesemény területén szerzett tapasztalatokat vizsgál a NOB: egy-egy sportágban rendezett bajnokságok, illetve több sportot is magában foglaló nemzetközi események rendezési tapasztalatát. Bár Magyarországnak nagy tapasztalata van az előbbiben, a kettő közül nagyobb súllyal esik latba az utóbbi, amelyben Magyarországnak kisebb a tapasztalata. Így átlagos 6-os maximum pontszámot kapott Budapest.

ÁLTALÁNOS KONCEPCIÓ

Az általános koncepció azt vizsgálja, hogy a pályázó város válaszaiból mennyire tükröződik az olimpiai követelmények ismerete, mennyire illeszkedik az olimpia a város általános és sportinfrastruktúrájába, illetve milyen örökséget hagy majd az olimpia a városra. Itt is konzervatív becslést alkalmaztunk és bár úgy gondoljuk, hogy Budapest mindhárom szempontból jóval az átlag feletti pontszámot kaphatna, mi a NOB által meghatározott 6-os érték (6,5-7,5) közelébe helyeztük a várost.

A MOB is elkészítette ezt az értékelést, amelynek eredménye szinte teljes mértékben összecseng az általunk elvégzett számításokkal.

Kérdőív témái	Súlyozás	Budapest pontozása	
		Minimum	Maximum
1. Kormánytámogatás és közvélemény	1	7	8
2. Általános infrastruktúra	5	3,8	5,4
3. Sport infrastruktúra	4	5	7,5
4. Olimpiai falu	4	8	9
5. Környezeti feltételek és hatás	2	5,8	7,3
6. Szállás	5	4	5
7. Közlekedés	4	5	7
8. Biztonság	3	7	8
9. Múltbéli sportesemények tapasztalatai	2	8	9
10. Általános koncepció	3	7	7,5
Végső pontszám		5,7	7,1

ÖSSZEZÉS

Az egyes témák súlyozása alapján Budapest pontszáma az 5,5–7,1 intervallumban mozog, ami a továbbjutási szabályokat figyelembe véve, azt jelenti, hogy ezzel a feltételezett, meglehetősen konzervatív értékeléssel Budapest valószínűleg továbbjutna a második fordulóra.

21.3 KORÁBBI KRITIKÁK

Budapest profitálhat az esetleges athéni hibákból

Ahogy azt már korábban is említettük egy pályázó város profitálhat abból, hogy a pályázat idején lezajló olimpia esetleges hibáira (jelen esetben a 2004-es athéni olimpia) jobban összpontosít a pályázatában, így biztosítva a NOB-ot, hogy ezek a hibák vagy hiányosságok még egyszer nem fordulhatnak elő. Athén esetében már az előkészületek során gondok jelentkeztek elsősorban a beruházások időbeni elkészülésével és a hivatalos olimpiai résztvevőknek biztosítandó szállodai szobák meglétével kapcsolatban.

Mivel a pályázatot 2004. november 15.-ig kell benyújtani, az akkor már lezajlott athéni olimpia további esetleges hiányosságokra vagy problémákra mutathat rá, és ezeket való reagálást Budapest még be tudja építeni a pályázatába. Ezt azonban minden

város megteszi majd, így előny abból fakadhat, ha Budapest jobban profitál ezekből a hibákból.

21.4 MIÉRT BUDAPEST?

Számos érzelmi motiváció állhat a Budapest melletti döntésben

Ez az ún. fekete doboz, amely a szavazó NOB tagok érzelmeit, egyes jelölt városok iránti elkötelezettségét tartalmazza. Ezek azok a preferenciák, amely alapján majd szavaznak a városokra. Ennek befolyásolása vagy valamilyen szinten történő irányítása talán a legérzékenyebb területe egy lehetséges olimpiai pályázati stratégiának, hiszen nagyon vékony vonal húzódik a lobbizás és a korrupció között. A NOB jelenleg hatályban lévő szabályzatai szerint NOB tagokat a pályázat népszerűsítése érdekében pályázó városok nem látogathatnak meg és nem hívhatnak meg.

A felkészülésnek azonban része kell legyen, hogy a pályázó város a lehető legtöbb információt beszeresse a NOB tagokról és olyan eseményeket – sportversenyeket, konferenciákat – rendezzen, amelyen majd azok a NOB tagok vesznek részt, akik nagy eséllyel Budapestre szavaznának.

A pályázó város egy megfelelően kialakított brand stratégiával is nyerhet maga mellé NOB tagokat. Magyarországra/Budapestre, illetve a három scenárióra vonatkozó lehetséges brand stratégiaalkotás fontosabb lépéseit és elemeit a tanulmány 21. függelékében mutatjuk be.

Budapest mellett szólhatnak olyan tényezők is, amelyek elsősorban egyes NOB tagok érzelmeit befolyásolhatják:

- az újkori olimpiák történetében Magyarország a 8.helyen szerepel a szerzett érmek számát tekintve

Ország	Érmek száma (db)			
	Arany	Ezüst	Bronz	Összesen
1.USA	871	659	586	2 116
2.Szovjetunió (1952-88)	395	319	296	1 010
3.Anglia	180	233	225	638
4.Franciaország	188	193	217	598
5.Olaszország	179	143	157	479
6.Svédország	136	156	177	469

Ország	Érmek száma (db)			
	Arany	Ezüst	Bronz	Összesen
7.Kelet-Németország (1968-88)	159	150	136	445
8. Magyarország	150	135	158	443
9.Németország (1896-64, 92-)	138	138	160	436
10.Ausztrália	102	110	138	350

- Magyarország az egyetlen olyan ország az éremtáblázat első tíz országa közül, ahol még nem rendeztek olimpiát

Ország	Nyári olimpia	Téli olimpia
1.USA	1904,1932,1984,1996	1932,1960,1980
2.Szovjetunió (1952-88)	1980	
3.Anglia	1908,1948	
4.Franciaország	1900,1924	1924,1968,1992
5.Olaszország	1960	1956
6.Svédország	1912	
7.Kelet-Németország (1968-88)	na	
8.Magyarország		
9.Németország (1896-64, 92-)	1936,1972	1936
10.Ausztrália	1956,2000	

- Magyarország az olimpiai mozgalmat újraindító 13 nemzet egyike volt, ebből már kilencen rendeztek olimpiát

Első NOB tagok	Nyári olimpia	Téli olimpia
Argentína	nem	nem
Belgium	1920	nem
Csehország	nem	nem
Franciaország	1900,1924	1924,1968,1992
Németország	1936,1972	1936
Anglia	1908,1948	nem
Görögország	1896,2004	nem
Magyarország	nem	nem
Olaszország	1960	1956
Új-Zéland	nem	nem
Oroszország	1980	nem
Svédország	1912,1956	nem
Egyesült Államok	1904,1932,1984,1996	1932,1960,1980

- Az elmúlt néhány évben Magyarország több Világ- és Európa Bajnokságot rendezett, mint bármely más ország a világon
- Közép és Kelet Európában még soha nem rendeztek nyári olimpiát, a térségbeli országok – így Magyarország – EU csatlakozása, Európához való közeledése ráirányíthatja a NOB figyelmét ezekre az országokra. A NOB törekvése az, hogy fejlődő régiók is rendezési jogot kaphassanak.

21.5 KÜLSŐ KORLÁTOK

Ezek azok a tényezők, amelyeket Budapest nem tud befolyásolni, csak a múltbéli tendenciák és jövőbeni tervek alapján vonhatunk le bizonyos következtetéseket.

Az első szempont, amit megvizsgáltunk az volt, hogy vannak-e olyan városok, amelyek már az első olimpiai pályázatuk benyújtásakor rendezést nyernek. Itt az 1972-től kezdődő Olimpiai Játékok rendező városait néztük meg, és nem vettük azt figyelembe, ha 1972 előtt is adott be pályázatot egy város, hiszen ebben az esetben Budapest sem első alkalommal pályázna. Eszerint a pályázó városok 50%-a elsőre nyerte el a rendezés jogát.

Olimpia	Rendező város	Korábbi pályázatok 1972-től
1972	München	Nincs
1976	Montreal	1972
1980	Moszkva	1976
1984	Los Angeles	1980, 1976
1988	Szöul	Nincs
1992	Barcelona	Nincs
1996	Atlanta	Nincs
2000	Sydney	Nincs
2004	Athén	1996

Különböző érvek és ellenérvek a 2012-es európai rendezés mellett

A földrészek rotációja bár nem kimondott „előírás”, a tapasztalatok mégis azt mutatják, hogy bizonyos sorrendet követ. Ezt figyelembe véve Amerika következne a 2012-es rendező város kiválasztásánál. A következő érveket és ellenérveket lehet felsorakoztatni emögött:

- Legutoljára 1996-ban rendeztek Amerikában nyári olimpiát, ami azt jelenti, hogy egy esetleges 2012-es rendezésnél már 16 éve nem lesz olimpia főműsoridőben Amerikában.
- Az Amerikai Olimpiai Bizottság (USOC) ez év augusztus végén választotta ki azt a két amerikai várost, amelyek között eldől majd az év végére, hogy ki lesz az Amerikai Egyesült Államok hivatalos pályázó városa a 2012-es olimpiára. A versenyben New York és San Francisco maradt benn, és ha az érzelmeik is szerepet játszanak majd a döntésben, a 2001. szeptember 11-i események New York mellett szólhatnak, mind az USOC, mind pedig a NOB esetében.
- A 2002-es téli olimpiai játékok rendező városának – Salt Lake City – kiválasztását megelőző botrányok
- A NOB szándéka, hogy fejlődő régiók is rendezhessenek olimpiát, így például Dél-Amerika vagy Afrika

A 2012-es európai rendezés a következő feltételezések, illetve tények esetén valószínűsíthető:

- A már előbb említett okok miatt a NOB nem akarja a rendezés jogát egy amerikai városnak adni
- A 2010-es téli olimpiára jó eséllyel pályázik Vancouver és amennyiben ők nyerik meg, nem valószínű, hogy az azt követő nyári olimpiát is az észak-amerikai kontinens kapná
- Dél-Amerika és Afrika esetében egy esetleges 2012-es rendezés túl korai lenne
- Ázsia 2008-ban rendez nyári olimpiát Pekingben

Amennyiben ezekkel a feltételezésekkel élve európai város kapná a rendezés jogát, a kérdés csak az, hogy milyen esélyekkel indulhat Budapest olyan városok ellen, mint Párizs, London vagy a német városok?

**Az eddigi
információk szerint
erős verseny
várható 2012-re**

A jelenlegi információk szerint a következő városok jelezték hivatalos vagy nem hivatalos formában pályázati szándékukat a 2012-es nyári olimpiára. Mivel nagyon kevés még a rendelkezésre álló információ a városok olimpiai előkészületeiről, és a szándékok komolysága még sok esetben megkérdőjelezhető, ezért korainak találtuk bármiféle összehasonlító elemzés elkészítését. Mihelyst megtörténnek a jelentkezések 2003. július 15-ig és Budapest is a jelentkezők között lesz, mindenképpen fontos egy SWOT elemzés elkészítése.

Város	Megjegyzés
Európa	
Isztambul	A 2008-as pályázat elvesztését követően az újbóli pályázás mellett döntöttek
London	Még nem született döntés a pályázásról; ez év végére készül el a megvalósíthatósági tanulmány
Párizs	A közeljövőben kerülhet kihirdetésre a párizsi szándék
Róma	Róma polgármestere a 2008. évi vesztes európai pályázatokat követően ígérte meg, hogy Róma pályázni fog
Stockholm	Egyelőre csak híresztelések keringenek az esetleges pályázásról
Varsó	Egyelőre csak híresztelések keringenek az esetleges pályázásról
Düsseldorf, Frankfurt, Stuttgart, Hamburg, Lipcse	A Német Olimpiai Bizottság még az idén megnevezi a német hivatalos pályázó várost az ötből
Madrid, Sevilla	A Spanyol Olimpiai Bizottság még az idén megnevezi a spanyol hivatalos pályázó várost

Város	Megjegyzés
<u>Amerika</u>	
New York, San Francisco	Az Amerikai Olimpiai Bizottság 2002 novemberében választ a két város közül
Toronto	Egyelőre csak híresztelések keringenek az esetleges pályázásról. Nagyban függ pályázásuk Vancouver 2010. évi téli olimpiai játékokra való pályázatától
Havanna	A Kubai Olimpiai Bizottság elnöke 2002 januárjában elkötelezte magát a pályázat mellett
Rio de Janeiro, Sao Paulo	A Brazil Olimpiai Bizottság fog választani a két város közül
<u>Ázsia</u>	
Moszkva	Az egyetlen város, amely már elküldte a hivatalos levelet a NOB-nak
Bagdad	Az iraki oktatási minisztérium készíti elő a projektet
Tel Aviv	Egyelőre csak híresztelések; egy megvalósíthatósági tanulmányt fognak készíteni
India	Az indiai sportminiszter áprilisban jelentette be a pályázati szándékot
<u>Afrika</u>	
Abuja (Nigéria)	A nigériai sportminiszter augusztusban jelentette be a pályázati szándékot
Johannesburg (Dél-Afrika)	Egyelőre csak híresztelések keringenek az esetleges pályázásról

21.6 KÖVETKEZTETÉSEK

A fenti elemzés alapján véleményünk szerint Budapest jó eséllyel és semmiképpen sem rosszabb, mint átlagos felkészültséggel pályázhat a 2012-es olimpia rendezési jogára. Az első szakasz, a kérdőív általunk és a MOB által is elvégzett, szimulációs értékelése azt sugallja, hogy Budapestnek komoly esélye van az első fordulón való túljutásban.

Fontosnak tartjuk itt megjegyezni, hogy várhatóan a NOB ez év novemberi közgyűlése jelentős változásokat hozhat az olimpiák megrendezését, méretét illetően. A NOB jelenlegi vezetése ugyanis hosszútávon korlátozni kívánja az Olimpiai Játékok programját és így elkerülni az olimpiák mega-eseményé válását. Ezt a törekvését igazolja annak a munkacsoportnak a létrehozása, amely jelenleg is vizsgálja az olimpia minden aspektusát és első eredményeit és javaslatait a már említett novemberi közgyűlésen fogja ismertetni. A NOB preferenciája a kisebb, illetve a kis nemzetek számára a rendezés lehetőségének életben tartása. Ez Budapest esélyeinek szempontjából nagyon fontos tényező.